

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دانشکده پرستاری و مامایی

شیوه نامه برگزاری کارورزی در عرصه

گروه کودکان

نسخه ناظر و سرپرستاران

کارورزی در عرصه یک سال آموزشی اجباری برای کلیه دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته پرستاری در ایران است. هدف این است که فرصتی برای دانشجویان پرستاری فراهم شود تا مهارت های پرستاری را تقویت کرده، دانش خود را در رویه های مختلف بالینی به کار گیرند و شایستگی خود در اجرای مهارت ها و رویه های عملی را نشان دهند. این کتابچه به عنوان راهنمایی برای ناظران و سرپرستاران در طول دوره آموزشی در عرصه های کودکان بیمارستان های تابعه دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در نظر گرفته شده است.

اهداف

- کارورز از تجربه بالینی و عملی لازم برای تثبیت دانش و مهارت های حرفه ای پرستاری در ارائه مراقبت های پرستاری با کیفیت به بیماران مبتلا به انواع مشکلات بهداشتی استفاده خواهد کرد.
- کارورز با راهنمایی و نظارت غیرمستقیم اعضای هیأت علمی، سرپرستاران یا همکاران آموزشی در بخش ها مراقبت های پرستاری را زیر نظر پرسپکتورها در حوزه های بالینی انتخابی خود ارائه خواهد کرد. کارورزان شواهدی مبنی بر تسلط بر شایستگی های مورد نیاز برای یک پرستار حرفه ای ارائه خواهند کرد. کارورزی در عرصه یک تجربه آموزشی عملی فشرده است که کارورز پرستار را برای مدیریت بهتر انواع شرایط بیمار با استفاده از تفکر انتقادی، فرآیند پرستاری، حل مسئله، تصمیم گیری و نقش های حرفه ای و مدیریتی در ارائه مراقبت های پرستاری تسهیل می کند. در این دوره، کارآموزان بر اساس موارد زیر ارزیابی خواهند شد:

قوانین و مقررات حضور دانشجو به عنوان کارورز در عرصه مراکز درمانی آموزشی عرصه

کودکان

۱- شروع کارورزی در عرصه پرستاری کودکان

دانشجو برای شروع کارورزی در عرصه لازم است موارد زیر را به طور دقیق و کامل رعایت کند (مسئولیت نظارت بر حسن اجرای قوانین بر عهده ناظرین بیمارستان ها می باشد):

- تاریخ شروع و اتمام کارورزی در عرصه برای بخش های مختلف توسط دفتر برنامه ریزی دانشکده مشخص می شود. دانشجو لازم است در تاریخ مشخص شده در اول وقت اداری جهت معرفی خود به بیمارستان مربوطه مراجعه و خود را به ناظر بیمارستان معرفی نماید. تاخیر در مراجعه بعد از تاریخ

مشخص شده به دلیل تلاقی شیفت های دانشجویان با گروه بعدی به هیچ عنوان پذیرفته نشده و دانشجو لازم است کارورزی در عرصه بخش کودکان خود را به ترم بعد موکول نماید.

تبصره: تشخیص پذیرش تاخیرهای جزئی موردی و پذیرش دانشجو در زمان های بسیار نزدیک (حداکثر تا ۲۴ ساعت بعد از تاریخ مشخص شده در برنامه برای شروع) به تاریخ مشخص شده با توجه به ظرفیت بیمارستان و زمان شروع دوره بعدی در همان ترم و نیز شرایط دانشجو با ناظر هر بیمارستان است.

- دانشجویان لازم است پس از معرفی خود به ناظر و دریافت لاگ بوک و فرم ارزشیابی توسط سرپرستار به بخش های تعیین شده توسط ناظر مراجعه، خود را به سرپرستار معرفی و با هماهنگی ایشان شیفت های مقرر شده خود را در همان روز اول تعیین و به صورت کتبی برنامه خود را به ناظر بیمارستان تحویل دهد.

توجه: عدم تحویل برنامه کاری به ناظر به عنوان عدم شروع دوره تلقی می شود.

توجه: تاخیر در حضور در شیفت ها، تاخیر در معرفی خود به بیمارستان و تاخیر در اتمام به موقع دوره، غیبت یا هر بی نظمی دیگر به بهانه داشتن مسئولیت کار دانشجویی، دوری راه یا مشکلات حمل و نقل یا خوابگاه، به هیچ عنوان مجاز نبوده و اولویت دانشجو باید رعایت نظم و قوانین حضور به عنوان کارورز در عرصه باشد.

۲- پوشش ظاهری دانشجو

پوشش دانشجویان پرستاری در زمان حضور در عرصه کودکان باید ویژگی های زیر را داشته باشد:

- دانشجویان دختر و پسر باید روپوش سفید آزاد، آستین بلند (تا مچ)، قد زیر زانو، راحت، ضخیم (بدن نما نباشد) و تمیز و اتوکشیده داشته باشند و دکمه های روپوش کاملاً بسته و آستین ها تا مچ دست را بپوشانند.

- دانشجویان دختر و پسر از شلوار مشکی یا سرمه ای بلند و آزاد استفاده کرده و از پوشیدن شلوارهای جذب، براق، جین و کوتاه اکیدا خودداری کنند.

- دانشجویان دختر برای پوشش سر از مقنعه سرمه ای یا مشکی بلند استفاده و موهای خود را به طور

کامل بپوشانند.

- دانشجویان دختر و پسر از پوشیدن صندل یا کفش های جلوباز، دارای رنگ های غیرمتعارف و پاشنه های ایجاد کننده صدا موقع راه رفتن اکیدا جلوگیری کنند (پوشیدن کتونی و انواع کفش های متعارف طبی بلامانع است).

- دانشجویان دختر و پسر در محیط عرصه جوراب داشته باشند.

- لازم است دانشجویان بهداشت متعارف را رعایت نموده و ظاهر آراسته و مرتب داشته باشند.

- دانشجویان دختر اکیدا از حضور در بیمارستان با ناخن بلند و لاک زده جلوگیری کنند.

- دانشجویان پسر در صورت بلند بودن موها لازم است آنها را در تمام مدت حضور در بیمارستان بسته و مرتب نگه دارند.

- تمام دانشجویان در تمام زمان حضور در بیمارستان لازم است برچسب هویت خود را در محلی قابل شناسایی روی لباس خود نصب کنند.

توجه: ناظرین و سرپرستاران موظف می باشند دانشجویان با ظاهر غیرمتعارف، آرایش های تند و هر مورد دیگر مغایر با پوشش استاندارد دانشجوی پرستاری را نپذیرند.

توجه: با توجه به ویژگی سنی و تکاملی کودکان دانشجویان مجاز به استفاده از نشان های کوچک همانند سنجاق سینه های کوچک با طرح های کارتونی می باشند، تشخیص مجاز یا غیرمجاز شناختن نشان ها با ناظر و سرپرستار می باشد.

۳- ساعات ورود و خروج

- ساعات ورود و خروج دانشجویان پرستاری کارورز در عرصه برای شیفت صبح ۷:۳۰ الی ۱۳:۳۰ و برای شیفت عصر ۱۳:۳۰ الی ۱۹:۳۰ می باشد.

- محل ثبت ساعت حضور و خروج دانشجو در دفتر تقسیم کار بخش و یا دفتر ارسالی از طرف ناظرین به بخش می باشد. لازم به تاکید است سرپرستار در نهایت تایید کننده ساعات حضور فعال دانشجو در بخش می باشد.

- در طول شیفت دانشجو موظف به حضور در بخش مربوطه بوده و تحت هیچ شرایطی بدون هماهنگی

با سرپرستار یا مسئول شیفت نباید بخش را ترک کند.

- در طول شیفت دانشجو تحت هیچ شرایطی نباید بدون هماهنگی با سرپرستار و حراست بیمارستان بیمارستان را ترک کند.
- زمان استراحت دانشجویان کارورز در عرصه حداکثر نیم ساعت بوده و محل استفاده دانشجو برای استراحت طبق صلاحدید سرپرستار یا مسئول شیفت بوده و لازم است دانشجو در خصوص آن هماهنگی لازم را با بخش داشته باشد.

۴- تاخیر و غیبت

- تاخیر بیش از ۱۵ دقیقه قابل پذیرش نبوده و سرپرستار، ناظر یا مسئول شیفت موظف به عدم پذیرش دانشجو در آن شیفت و ثبت غیبت می باشند.
- غیبت بیش از یک دهم ساعات کارورزی در صورت موجه بودن با تشخیص ناظر و با نظر سرپرستار موجب تخصیص نمره ناتمام برای دانشجو و در صورت غیرموجه تشخیص داده شدن موجب تخصیص نمره صفر خواهد بود (تنها گواهی پزشکی تایید شده توسط پزشک متعمد دانشکده یا بیمارستان مربوطه، گواهی فوت بستگان نزدیک و غیبت با اعلام قبلی و کسب مجوز از استاد، سرپرستار یا ناظر مجاز تلقی می شوند).
- در موارد غیبت مجاز کمتر از یک دهم، دانشجو می تواند با ارائه معرفی نامه از طرف ناظر به همان میزان شیفت جبرانی داشته باشد. در صورت غیبت غیرمجاز کمتر از یک دهم زمان کارورزی، علاوه بر لزوم حضور دو برابر زمان غیبت، به ازای هر شیفت غیبت یک نمره از کل نمره ارزشیابی نهایی دانشجو کسر می شود.
- شیفت صبح و عصر یکسره تنها به تعداد محدود اعلام شده از طرف دانشکده مجاز می باشد که مراتب در ابتدای دوره به دانشجویان و همکاران آموزشی در بیمارستان اطلاع رسانی می شود.

۵- ارزشیابی دانشجو

- ارزشیابی دانشجویان کارورز در عرصه توسط سرپرستار (۵۰ درصد نمره) و ناظر (۵۰ درصد نمره) انجام می شود و نمره کمتر از ۱۲ حداقل نمره قبولی می باشد.

- دانشجو لازم است پس از اتمام دوره خود فرم ارزشیابی مهر و امضاشده توسط سرپرستار و لاگ بوک خود را به ناظر بیمارستان تحویل دهد. عدم ارایه مستندات در زمان مشخص شده منجر به ناتمام نگه داشتن نمره یا کسر نمره دانشجو می گردد.
- دانشجویان لازم است در نهایت همراه با ناظر انجام درست و حداقل سطح شایستگی در حیطه ها و مهارت های مشخص شده در لاگ بوک را تایید نماید. ناظر مجاز است در صورت عدم تایید صلاحیت دانشجو در مهارت یا حیطه های مشخص شده، تمهیداتی مانند گذراندن شیفت اضافه یا اجرای مهارت زیر نظر و با آموزش خود و یا ناتمام گذاشتن دوره را به کار گیرد.

۶- حسن اجرای برگزاری دوره

- دانشجو موظف است در روز اول حضور اطلاع تماس خود را در اختیار ناظر و سرپرستار قرار دهند تا در مواقع لزوم دسترسی به آنها وجود داشته باشد.
- نظر به حساسیت های خاص عرصه کارورزی کودکان و نوزادان لازم است دانشجو به طور دقیق در محدوده وظایف مشخص شده خود عمل کند.
- رویه های تهاجمی مجاز شده برای دانشجوی کارورز (مانند قطره چشمی ریختن برای شیرخوار) در بخش کودکان صرفا باید با حضور مربی، سرپرستار یا پرستار مسئول دانشجو اجرا شود.
- انجام رویه هایی مانند خونگیری، رگ گیری، گذاشتن کاتترهای وریدی، ساکشن تراکئوستومی و تمام رویه های نوزادان (غیر از آماده کردن سرم و داروها و اجرای دارودرمانی وریدی) برای دانشجوی کارورز در عرصه تنها با قبول مسئولیت حسن اجرای آنها و رعایت کامل حقوق و ملاحظات ایمنی کودک و رضایت شفاهی والدین مجاز است.
- دانشجویان در ابتدای هر شیفت توسط سرپرستار یا مسئول شیفت به شیوه های مختلف مانند مراقبت موردی با مسئولیت کامل خود یا زیر نظر پرستاران بخش به ارایه مراقبت با رویکرد هدفمند تمرین صلاحیت در مهارتهای بالینی مورد نظر در عرصه می پردازند. تشخیص آماده بودن دانشجو برای تخصیص بیمار به طور کامل به او در یک شیفت با سرپرستار یا مسئول شیفت می باشد.
- با توجه به حضور مادران در بخش به عنوان همراه کودک و شرایطی مانند شیردهی یا استراحت آنها،

دانشجویان پسر لازم است قبل از حضور در هر اتاق کسب اجازه کنند.

- در مورد نوجوانان لازم است دانشجویان هم جنس جهت انجام کارهای مراقبتی آنها انتخاب شوند.
- دانشجویان تحت هیچ شرایطی حق گرفتن عکس از کودکان، گرفتن اطلاعات شخصی و نشر آن را در فضاهای مجازی را ندارند.

۷- تعطیلات موردی

- با توجه به آن که دوره کارورزی در عرصه مشمول قوانین مرتبط با اعضای ارایه دهنده مراقبت سلامتی است، اعلام تعطیلات موردی مانند تعطیلی به دلیل آلودگی هوا شامل دانشجویان کارورز در عرصه نشده و ایشان باید طبق برنامه مشخص شده در عرصه حضور داشته باشند. در موارد خاص در صورت لزوم عدم حضور دانشجویان کارورز در عرصه مراتب توسط معاون آموزشی دانشکده به ناظرین و از طریق آنها به دانشجویان اعلام می گردد.

۸- اعلام موارد خاص

- دانشجویان کارورز در عرصه موظف به رعایت کامل اخلاق حرفه ای و استانداردهای آموزشی مانند وقت شناسی، نظم، داشتن روحیه یادگیری و مشارکت با اعضای حرفه ای، احترام متقابل می باشد.
- دانشجو موظف به رعایت اخلاق مراقبتی در حین انجام مسئولیت های مراقبتی خود برای کودکان و والدین آنها بوده و لازم است هر گونه ممانعت والدین از کار با کودک توسط دانشجویان را یک حق مسلم برای آنها دانسته و از شخصی سازی آن جلوگیری کنند.
- دانشجویان لازم است در صورت بروز هر پیشامدی که حضور و ادامه گذراندن دوره برای آنها در بخش مربوطه را دچار مشکل نموده است بلافاصله به صورت شفاهی و کتبی با پر کردن فرم مربوطه (توسط ناظر ارایه می شود) نسبت به کسب تکلیف درباره ادامه دوره در آن بخش اقدام نمایند. تصمیم گیری در این خصوص پس از بررسی های لازم و با الزام به رعایت حقوق دانشجو توسط ناظر صورت خواهد گرفت.
- در موارد ایجاد شدن خسارت به اموال بیمار یا بیمارستان از طرف دانشجو، رسیدگی به نحوه جبران خسارت با توجه به موقعیت بر عهده ناظر، مدیرگروه و معاونت آموزشی دانشکده می باشد. بدیهی

است دانشکده و ناظرین ملزم به حمایت از حقوق مسلم دانشجویان در عرصه و اطمینان از صدق رای صادره و انطباق آن با حقوق اخلاقی و قانونی دانشجو، بیمار و همکاران بالینی می باشند.

مسئولیت ناظران

- تعیین بخش مورد نظر برای گذراندن عرصه کودکان بر اساس اهداف آموزشی صورت گرفته و در صورت صلاحدید و به شرط اطمینان از تامین اهداف آموزشی دانشجو، ناظر می تواند در مورد تعیین بخش از مشاوره سوپروایزر آموزشی بهره مند شود.
- ناظرین لازم است در روز اول مراجعه دانشجویان ضمن اخذ اطلاعات تماس آنها، ارایه لاگ بوگ، فرم ارزشیابی، نسخه دانشجوی شیوه نامه (صفحات ۱ الی ۸ نسخه حاضر) به طور شفاهی نیز مقررات را به دانشجویان اعلام نمایند.
- معرفی دانشجویان به بخش ها به صورت حضوری توسط ناظر صورت گرفته و برنامه دانشجو در همان روز برای ثبت در دفتر مرتبط با آن اخذ گردد.
- ناظرین موظف به همکاری متقابل و پاسخگویی به امور دانشجویان در زمان های حضور و عدم حضور خود در بیمارستان می باشند. در این خصوص لازم است ناظرین ترتیبی اتخاذ نمایند که سرپرستاران امکان تماس با آنها در مواردی که دانشجو بدون حضور ناظر در بیمارستان است را داشته باشند.
- ناظرین بیمارستان ها لازم است به طور دوره ای جهت حل مسایل و مشکلات دانشجویان جلساتی را با حضور سرپرستاران و سوپروایزرها به صورت انفرادی یا گروهی برگزار کرده و اهداف حضور دانشجوی کارورز در عرصه و مسئولیت های همکاران بالینی را مرور مجدد نمایند.
- ناظرین لازم است از اجرای فرایند پرستاری و ارایه مراقبت پرستاری به صورت انفرادی برای بیماران با مسئولیت مستقیم و یا نظارتی بر دانشجویان اطمینان حاصل کنند.
- ناظرین مسئولیت اطمینان از تامین حقوق دانشجو و برخورداری او از فرصت های آموزش و کسب مهارت های مشخص شده را همراستا با اطمینان از رعایت کامل حقوق بیمار و اخلاق حرفه ای بر عهده دارند.
- ناظرین موظف به اطمینان از برخورداری دانشجو از تسهیلات رفاهی مانند استفاده از فضای رستوران یا سلف بیمارستان در زمان استراحت می باشند.
- لازم است ناظرین محترم برای حسن اجرای برگزاری دوره های کارورزی در عرصه در هماهنگی و

ارتباط نزدیک با مسئولین حراست بیمارستان بوده و در زمینه امور انتظاماتی دانشجویان همکاری لازم را با مسئول مربوطه داشته باشند.

مسئولیت سرپرستاران

- سرپرستاران مسئولیت نظارت بر ورود و خروج منظم و تکمیل ساعات موظفی دوره دانشجویان را بر عهده دارند.
- لازم است سرپرستاران با تشخیص خود در زمانی که از صلاحیت کسب شده دانشجویان کسب نمودند فرصت ارایه مراقبت به یک الی سه بیمار را به طور کامل برای دانشجویان فراهم کنند. در مواردی که مسئولیت کار با بیماران در کنار پرستاران بخش به دانشجویان داده می شود، ارایه مراقبت به صورت موردی حداکثر تا سه بیمار لازم الاجرا است.
- از آن جایی که دانشجویان در فرصت حضور خود در کنار پرستاران بخش در حال یادگیری همه جانبه و حرفه ای شدن می باشند، لازم است رویه ها، شیوه ارتباط حرفه ای و استفاده از دانش در عمل خصوصا ملاحظات مرتبط با کنترل عفونت و ایمنی بیمار به شکل کامل توسط پرستاران به شیوه مدل نقش به دانشجویان ارایه شود و از برقرار ارتباط های غیرحرفه ای همکاران بالین با بیمارستان مانند بحث های کاستن انگیزه حرفه ای یا انجام رویه ها به شکل نادرست اجتناب شود.
- سرپرستاران لازم است از عدم برقراری ارتباط شخصی دانشجویان با همکاران بالینی که موجب بروز مشکلاتی مانند کم کردن ساعات موظفی، اغماض غیرضروری بی نظمی در حضور به موقع و انجام وظایف محوله اطمینان حاصل نمایند.
- سرپرستاران لازم است ضمن اولویت دادن اهداف آموزشی دانشجویان بر نیازهای پرسنلی بخش، از ایجاد فرصت های یادگیری و برخورداری دانشجویان از مدل های نقش مناسب در بخش اطمینان حاصل کنند.
- در صورتی که سرپرستار به هر دلیلی ادامه گذراندن دوره دانشجویی را در بخش خود مجاز ندانسته و تقاضای اختتام حضور دانشجوی خاصی را در بخش خود دارند لازم است مراتب و دلایل خود را به

طور کتبی به ناظر اعلام کرده و رای نهایی در مورد انتقال دانشجو به بخش دیگر با همراهی ناظر و سرپرستار صورت می گیرد.

- لازم است سرپرستاران با رویکردی مبتنی بر روابط مراقبتی و حرفه ای امکان استفاده از تسهیلات رفاهی بخش را برای دانشجویان فراهم نمایند.